

nobenega prispevka o čuku. Čeprav v primorskem delu Slovenije čuk ni tako redek, pa v drugih predelih naše kulturne krajine naglo izginja. Verjetno je tudi to eden izmed razlogov za praznino v priljubljeni rubriki. Ko sem se 30. 1. 1993 z avtomobilom peljal skozi vas Sp. Gorica pri Račah in s pogledom ošvrknil majhen sadovnjak, sprva nisem bil prepričan, ali je tisto, kar vidim, resničnost ali privid; za vaško hišo je na odlomljenem deblu votle jablane čepel čuk. Ko sem stopil iz avtomobila in naredil nekaj korakov, je čuk že urno smuknil v globoko duplo jablane. Kakšno prijetno presenečenje, potem ko v dolgoletnih terenskih izkušnjah na našem koncu čuka nikoli nisem srečal pozimi in sredi belega dne. Toda zdaj se je zastavilo vprašanje: kaj storiti, da čuka ne bi motili in ohranili njegovo duplo? Ali gospodar hiše za čuka sploh ve? Iz pripovedovanja vaščanov Dravskega polja sem vedel, da tukaj čuka preganjajo zaradi vraževernosti, ker bi naj s svojim oglašanjem klical smrt v hišo. Odločil sem se, da naslednjega dne obiščem gospodarja hiše in mu povem, kaj sem ugotovil. Istočasno bi ga prosil, da štrcelj votle jablane ohrani. Kot protiuslugo bi osebno prispeval za meter drv, če bi jih gospodar seveda potreboval. Popoldne naslednjega dne se odpeljem do Sp. Gorice, toda še preden ustavim pri omenjeni domačiji, se zgrozim ob pogledu na mali sadovnjak. Deblo votle jablane je v našaganih kolobarjih ležalo na tleh. Ko sem našel gospodarja hiše in mu pojasnil, zakaj sem prišel, je samo skomignil z rameni, češ da za čuka ni vedel. Kar krivega sem se počutil, ko sem zapuščal vas ob tako banalnem in nesrečnem dogodku. Ostala mi je samo slaba dokumentarna fotografija, s katere čuk kot silhueta zre v praznino neslutene tragedije. Smo priče času, ko njegovo skrivnostno življenje še bolj tone v mrak in vztrajno izginja iz vaških sadovnjakov SV Slovenije.

Franc Bračko, Gregorčičeva 27 2000 Maribor

ČUK *Athene noctua*

Little Owl – breeding under a roof in the centre of Ilirska Bistrica in 1998 (the Reka valley, SW Slovenia)
Datum 4. 5. 1995 v moji beležnici ponazarja najzgodnejše zabeleženo oglašanje čuka *Athene noctua* v dolini Reke,

18.8.1997 pa najpoznejše. Večino oglašanj pa imam zabeleženih ob koncu junija in v začetku julija. V letu 1998 je en par gnezdil pod streho poslopja komunalnega podjetja v centru mesta v Ilirski Bistrici, zaposleni v tem podjetju pa trdijo, da ga tam videvajo že nekaj let. Na splošno velja, da čuka domačini pravzaprav ne poznajo in ga enačijo z velikim skovikom *Otus scops*, ki je vsaj v spomladanskih in poletnih mesecih najpogostejša vrsta sove v dolini in okolici. Zato sem se o gnezdenju čuka moral prepričati sam; na omenjeni lokaciji je dejansko gnezdil. Čuka sem slišal peti zadnja leta junija med drugim tudi v Jelšanah, vendar ga domačini tudi tukaj zamenjujejo z velikim skovikom. Zanimivo pa je, da poleg velikega skovika poznajo ptico, ki jo imenujejo »bu-jt«, kjer pa gre pravzaprav za čuka *A. noctua* in ki, onomatopoično, v domačem narečju napoveduje »bo treba iti«, ker da se ptica s svojim oglašanjem pojavi navadno ob odprtem oknu in prižgani luči sobe, kjer leži umirajoči. O tem mi je pripovedovala še nona, bu-jta pa poznajo tudi mlajše generacije. Nastavljenih gnezdilnic ne obiskuje, ker je izbira naravnih dupel in drugih primernih gnezdilnih možnosti očitno dovolj velika.

Boštjan Surina, Župančičeva 22, SI-6250 Ilirska Bistrica

ČUK *Athene noctua*

Little Owl – five young in 1997, four in 1998, and one in 1999 at Prvenci (Ptujsko polje, NE Slovenia)

V Prvencih blizu Markovcev pri Ptuj pri mojih sosedih že najmanj štiri leta gnezdi čuk. Leta 1996 ga je prvi opazil sosed Franc Zelenik, vendar takrat še nismo našli gnezditvenega dupla. Leta 1997 pa je gospod Zelenik našel kar gnezdo, in to v duplu votle stare jablane. Samica je legla pet (5) jajc. Vsi mladiči so se lepo razvili in tudi uspešno poleteli. Naslednje leto je čuk imel štiri (4) mladiče in tudi ti so se uspešno speljali. V letu 1999 pa je samica valila v umetni gnezdilnici, ki smo jo leta 1997, ko sem bila na letnem ornitološkem taboru DOPPS–BirdLife Slovenia v Markovcih pri Ptuj, postavili na drevo blizu starega drevesa z gnezdom v duplu. Gospod Zelenik se je namreč bal, da se bo suho, panjevo drevo podrlo. Iz dupla je zletel en sam čuk, vendar mislim, da sta se izlegla dva, kajti pod umetno gnezdilnico sem našla mrtvega mladiča, še brez puha, za katerega domnevam, da je bil čukov mladič.

Darja Slana, Prvenci 23, 2281 Markovci

ČUK *Athene noctua*

Little Owl – first record on formation of a pair after the post-breeding dispersion – February 6th 1998 in the village of Prvenci (Dravsko polje, NE Slovenia)

Po obisku Ormoškega jezera sem se z ornitologi z avstrijskega Štajerskega dne 7.2.1998 ustavil še pri gospodarju Zeleniku v vasi Prvenci na Dravskem polju.